નમો તસ્સ ભગવતો અરહતો સમ્માસમ્બુદ્ધસ્સ

નરદક્ખદીપની

પાલિતો ચેવ સદ્ધમ્મો,
પાલિતેન વરેન ચ;
પાલિતે સુઠ્ઠુ યં સીલં,
પાલિતં ધમ્મ-સુન્દરં.

સમ્મા આરદ્ધં સબ્બ-સમ્પત્તીનં,
મૂલં હોતીતિ દઠ્ઠબ્બં.

વીરિયારબ્ભો ભિક્ખવે,
મહતો અત્થાય સંવત્તતીતિ.

તસ્મા વીરિયમેવ કત્તબ્બં,
વીરિયવતો હિ અચિન્તિતંપિ હોતિ.

યથા હિ તચ્છકાનં સુત્તં,
પમાણં હોતિ;
એવ મેતમ્પિ વિઞ્ઞૂનં.

સુવિજાનો ભવં હોતિ,
દુબ્બિજાનો પરાભવો;
ધમ્મકામો ભવં હોતિ,
ધમ્મદેસ્સી પરાભવો.

અયં ધમ્મતાતિ અયં સભાવો,
અયં નિયામોતિ વુત્તં હોતિ.

યે ધમ્મા હેતુપભવા,
તેસં હેતું તથાગતો.

રતનત્તયં , સન્તતં, અહં વન્દામિ;
આચરિયં, સો અહં, નિચ્ચં નમામિ;
‘‘હોતુ સબ્બં, મઙ્ગલં, મમં સબ્બધિ’’.

નમો તસ્સ ભગવતો અરહતો સમ્માસમ્બુદ્ધસ્સ

પણામ

નરદક્ખદીપકસ્સ,

નમો સમન્તચક્ખુનો;
સંસારા વિપ્પમુત્તસ્સ,
સંસારા વિપ્પમુત્તસ્સ,
સ-સદ્ધમ્મસ્સ સઙ્ઘિનો.

મત્થના

૨. પાલિતેહિ વરુત્તમં,
પાલિતં સીલ-પારમિં;
પાલેતુ વરસમ્બુદ્ધો,
પાલિતં ગન્થ-કારણં.

આસીસ

3. બહુસ્સુતો ચ મેધાવી,
સીલેસુચ સમાહિતો;
ચેતોસમથાનુયુત્તો,
અપિ મુદ્ધનિ તિટ્ઠતુ.

અભિયાચક

૪. ધમ્મ-સઙ્ઘં વન્દિત્વાન,
સબ્બ-લોકસ્સ નાયકં;
યાચિતો તિકક્રપ-થેરેન,
માણવેન ચ ધીમતા.

૫. ઉત્તાનમેવ સઙ્ખેપં,
નાના-સત્થ-સુધારિતં;
નર-દક્ખં લિખિસ્સમિ,
પસ્સન્તુ ધીર-મામકા.

૬. કોસજ્જં ભયતો દિસ્વા,
વીરિયઞ્ચાપિ ખેમતો;
આરદ્ધવીરિયા હોથ;
એસા બુદ્ધાનુસાસની.

૭. વીરિયવા ખો ભિક્ખવે અરિયસાવકો,
અકુસલં પજહતિ, કુસલં ભાવેતિ;
સાવજ્જં પજહતિ, અનવજ્જં ભાવેતિ,
સુદ્ધમત્તાનં પરિહરતીતિ.

વીરિયવતો કિં નામ કમ્મં ન સિજ્ઝતિ;
પુરિસકારો નામ ન નસ્સતિ,
સુખે પતિટ્ઠાપેતીતિ જાનામિ.

૮. યથા ખિત્તં નભે લેડ્ડુ,
ધુવં પતતિ ભૂમિયં;
તથેવ બુદ્ધ-સેટ્ઠાનં,
વચનં ધુવ-સસ્સતં.

૯. અ-દ્વેજ્ઝવચના બુદ્ધા,
અ-મોઘવચના જિના.

૧૦. સુસ્સુસા લભતે પઞ્ઞં,
ઉટ્ઠાતા વિન્દતે ધનં;
તસ્મા પાળિં ગુરું કત્વા,

ઇમં પસ્સાહિ સોભણં.

૧૧. સુસ્સુસા સુત-બુદ્ધિની,
સુતં પઞ્ઞાય વડ્ઢનં;
પઞ્ઞાય અત્થં જાનાતિ,
ઞાતો અત્થો સુખાવહો.

૧૨. સતતંજ્ઝાયનં વાદ,
પર-તન્તવલોકનં;
સબ્બિજ્જાચેર-સેવાચ,
બુદ્ધિ-મતિ-કરો ગુણો.

૧૩. અતિ-દીઘોવ નીઘો હિ,
કુસીતો હીન-વીરિયો;
તસ્મા વીરિયં કત્વાન,
વિજ્જં એસન્તુ સાધવો.

૧૪. સુપોરિસો તાવ સિપ્પં,
ઉગ્ગણ્હેય્ય પરં ધનં;
ગવેસેય્ય તતો મન્તં,
કથેય્ય સચ્ચ-ભાસિતં.

૧૫. પથમં ન પરાજયે સિપ્પં,
દુતીયં ન પરાજયે ધનં;
તતીયં ન પરાજયે ધનં,
ચતુત્થમત્થં કિં કરિસ્સતિ.

૧૬. સોભન્તિ અ-મિલાતાનિ,
પુપ્ફાનિવ પિલન્ધિતું;
તથા સોભન્તિ દારકા,
યોબ્બનેયેવ સિક્ખિતું.

૧૭. તસ્મા હવે ગુણાધારં,
પઞ્ઞા-વડ્ઢનમુત્તમં;
સિક્ખેય્ય મતિમા પોસો,
પત્થેન્તો હિતમત્તનો.

૧૮. અલં વાયમિતું સિપ્પે,

અત્થ-કામેન જન્તુના;
કતં વિજઞ્ઞા વિજ્જાદિ,
વયો તે મા ઉપજ્ઝગા.

૧૯. વિજ્જં સિક્ખે, ચરે સીલં,
ધીરેન સહ સંવસે;
ધનાચયે, કરે કમ્મં,
પિયં વાચઞ્ચ સંવદે.

૨૦. ન ત્વેવ સુપિતું હોતિ,
રત્તિ નક્ખત્ત-માલિની;
પટિજગ્ગિતુમેવેસા,
રત્તિ હોતિ વિજાનતં.

૨૧. ઉટ્ઠાહથ નિસીદથ,
કો અત્થો સુપિતેન વો;
સાધુ ખો સિપ્પ-વિજ્જાહ્વા,
વિજ્જં સિક્ખથ સન્તતં.

૨૨. આરબ્ભથ સદા પુત્તા,
બહુસ્સુતં ગવેસિતું;
યસ્મા લોકે સિપ્પવન્તા,
સબ્બા-દિસાસુ પાકટા.

૨૩. સક્યરૂપં પુરે સન્તં,
મયા સિપ્પં ન સિક્ખિતં;
કિચ્છા વુત્તિ અ-સિપ્પસ્સ,
ઇતિ પચ્છા નુતપ્પતિ.

૨૪. લોકત્થં લોક-કમ્મન્તં,
ઇચ્છન્તો પરિયેસિતું;
નિચ્ચમેવ વીરિયઞ્ચ,
અત્થં મન્તઞ્ચ ચિન્તયે.

૨૫. ધનવા ગુણવા લોકે,
સબ્બા-દિસાય પાકટો;
સીલવા પઞ્ઞવા મચ્ચો,
સબ્બ-લોકેહિ પૂજિતો.

૨૬. સજીવતિ યસો યસ્સ,
કિત્તિ યસ્સ સજીવતિ;
યસ-કિત્તિ વિહીનસ્સ,
જીવન્તોપિ મતોપમા.

૨૭. સદ્ધીધ વિત્તં પુરિસસ્સ સેઠ્ઠં,
ધમ્મો સુચિણ્ણો સુખમાવહાતિ;
સચ્ચં હવે સાદુતરં રસાનં,
પઞ્ઞાજીવિં જીવિતમાહુ સેઠ્ઠન્તિ.

૨૮. સતિમતો સદા ભદ્દં,
સતિમા સુખમેધતિ;
સતિમતો સુવે સેય્યો,
વેરા ચ પરિમુચ્ચતિ.

૨૯. મા વો ખણં વિરાધેથ,
ખણાતીતા હિ સોચરે;
સદત્થે વાયમેય્યાથ,
ખણો વો પટિપાદિતો.

૩૦. યથિચ્છિતં ન પપ્પોતિ,
અ-ફિયો નાવિકોણ્ણવે;
તથેવાવીરિયોપેત્થ,
તસ્મારભેય્ય સાસનં.

૩૧. વાયમેથેવ પુરિસો,
યાવ અત્થસ્સ નિપ્ફદા;
નિપ્ફન્નસોભણો અત્થો,
ખન્તા ભિય્યો ન વિજ્જતિ.

૩૨. સમેવ ઞાણ-વાયામે,
સુખાવહો સુ-મઙ્ગલો;
ઞુનેધિકે તથા નો હિ,
દ્વયેન સાધુ સમ્પદા.

૩૩. કાય-કમ્માનિ સિજ્ઝન્તિ,
વચી-કમ્માનિ વીરિયં;
ન હિ કિચ્ચાનિ ચિન્તાહિ,

કરેય્યાથીધ વાયમં.

૩૪. પટિકચ્ચેવ કરેય્ય,
તં જઞ્ઞા હિતમત્તનો;
ન સાકટિકચિન્તાય,
મન્દા ધીરો પરક્કમે.

૩૫. થિરેન સક-કમ્મેન,
વડ્ઢતિયેવ સં ફલં;
અ-થિરેન અલસેન,
કર-કમ્મં ફલઞ્ચ નો.

૩૬. આસીસેથેવ પુરિસો,
ન નિબ્બિન્દેય્ય પણ્ડિતો;
પસ્સામિ વોહં અત્તાનં,
યથા ઇચ્છિં તથા અહુ.

૩૭. અણણો ઞાતીનં હોતિ,
દેવાનં પિતુનઞ્ચ સો;
કરં પુરિસ-કિચ્ચાનિ,
ન ચ પચ્છાનુતપ્પતિ.

૩૮. હિય્યોતિ હિય્યતિ પોસો,
કરિસ્સામિ પરેતિ યો;
અજ્જ કત્તબ્બ કમ્મં સ્વે,
સો તતો પરિહાયતિ.

૩૯. સો અ-પ્પમત્તો અ-કુદ્ધો,
તાત કિચ્ચાનિ કારય;
વાયામસ્સુ સ-કિચ્ચેસુ,
નાલસો વિન્દતે સુખં.

૪૦. હીન-જચ્ચોપિ ચે હોતિ,
ઉટ્ઠાતા ધિતિમા નરો;
આચાર-સીલ-સમ્પન્નો,
નિસે અગ્ગીવ ભાસતિ.

૪૧. યો પુબ્બે કરણીયાનિ,

પચ્છા સો કાતુમિચ્છતિ;
વરુણકટ્ઠભઞ્જોવ,
સ પચ્છા અનુતપ્પતિ.

૪૨. ઉટ્ઠાનકાલમ્હિ અનુટ્ઠહાનો,
યુવા બલી આલસિયં ઉપેતો;
અ-પુણ્ણસઙ્કપ્પમનો કુસીતો,
પઞ્ઞાય મગ્ગં અલસો ન વિન્દતિ.

૪૩. દુમ્મેધો પુરિસો લોકે,
કુસીતો હીન-વીરિયો;
અપ્પસ્સુતો અનાચારો,
પરિહાયતિ વુદ્ધિયા.

૪૪. અપ્પસ્સુતાયં પુરિસો,
બલીબદ્દોવ જીરતિ;
મંસાનિ તસ્સ વડ્ઢન્તિ,
પઞ્ઞા તસ્સ ન વડ્ઢતિ.

૪૫. યસ્સ મનુસ્સ-ભૂતસ્સ,
નત્થિ ભોગા ચ સિપ્પકં;
કિંફલં તસ્સ માનુસ્સં,
દ્વિપાદટ્ઠો હિ સો મિગો.

૪૬. યો ચ વસ્સસતં જીવે,
કુસીતો હીન-વીરિયો;
એકાહં જીવિતં સેય્યો,
વીરિયારબ્ભતો દળ્હં.

૪૭. યો ચ ધમ્મ-વિભઙ્ગઞ્ઞૂ,
કાલુટ્ઠાયી અ-તન્દિતો;
અનુટ્ઠહતિ કાલેન,
ફલં તસ્સ સમિજ્ઝતિ.

૪૮. અ-ચરિત્વા બ્રહ્મચરિયં,
અ-લદ્ધા યોબ્બને ધનં;
જિણ્ણકોઞ્ચાવ ઝાયન્તિ,
ખીણમચ્છેવ પલ્લલે.

૪૯. અ-ચરિત્વા બ્રહ્મચરિયં,
અ-લદ્ધા યોબ્બને ધનં;
સેન્તિ ચાપાતિખીણાવ,
પુરાણાનિ અનુત્થુનં.

૫૦. અપ્પકેનાપિ મેધાવી,
પાભતેન વિચક્ખણો;
સમુટ્ઠાપેતિ અત્તાનં,
અણું અગ્ગિંવ સન્ધમં.

૫૧. વાયામેથેવ પુરિસો,
ન નિબ્બિન્દેય્ય પણ્ડિતો;
વાયામસ્સ ફલં પસ્સ,
ભુત્તા અમ્બા અનીતિહં.

૫૨. અનુટ્ઠહં અ-વાયામં,
સુખં યત્રાધિ ગચ્છતિ;
સુવિર તત્થ ગચ્છાહિ,
મઞ્ચ તત્થેવ પાપય.

૫૩. યત્થાલસો અનુટ્ઠાતા,
અચ્ચન્તં સુખમેધતિ;
સુવિર તત્થ ગચ્છાહિ,
મઞ્ચ ત્તત્થેવ પાપય.

૫૪. અધિપ્પાય-ફલં લોકે,
ધીતિમન્તસ્સ સિજ્ઝતિ;
વીરિયમેવ કત્તબ્બં,
એતં બુદ્ધેહિ વણ્ણિતં.

પઞ્ઞા-નિદ્દેસ

૫૫. પઞ્ઞં પથમમેસેહિ,
પઞ્ઞા-બલં બહુત્તમં;
કુલ-પુત્ત બલં પઞ્ઞા,
કિંહિનામ ન સાધ્યતિ.

૫૬. અનેક-સંસયુચ્છેદિ ,
પરોક્ખત્થસ્સ દસ્સકં;
સબ્બસ્સ લોચનં સત્થં,
યસ્સ નત્થ્યન્ધમેવ સો.

૫૭. પઞ્ઞા સુતં વિનિચ્છિન્દિ,
કિત્તિ-સિલોક-વડ્ઢની;
પઞ્ઞાસહિતો નરો ઇધ,
અપિ સુખાનિવિન્દતિ.

૫૮. સબ્બઞ્ઞુબુદ્ધ-પચ્ચેક ,
ચતુસચ્ચ-સુતા ઇતિ;
ચતુ-બુદ્ધેસુ એકોવ,
બહુસ્સુતો નરો ભવે.

૫૯. લેખછેકો વાચછેકો,
ગન્થછેકો સુવાચકો;
વિધાયકછેકો સૂરો,
નિદુક્ખોવ સકમ્મનિ.

૬૦. પઞ્ઞા હિ સેટ્ઠા કુસલા વદન્તિ,
નક્ખત્ત-રાજારિવ તારકાનં;
સીલં સિરીચાપિ સતઞ્ચ ધમ્મો,
અન્વાયિકા પઞ્ઞાવતો ભવન્તિ.

૬૧. સેવેથ બુદ્ધે નિપુણે બહુસ્સુત્તે,
ઉગ્ગાહકો ચ પરિપુચ્છકો;
સુણેય્ય સક્કચ્ચં સુભાસિતાનિ,
એવં કરો પઞ્ઞવા હોતિ મચ્ચો.

૬૨. વયેન યસ-પુચ્છાહિ,
તિઙ-વાસેન યોનિસો;
સાકચ્છા સ્નેહસંસેવા,
પતિરૂપ-વાસેનચ.

૬૩. એતાનિ અઙઠાનાનિ,
બુદ્ધિ-વિસદ-કારણા;
યેસં એતાનિ સમ્ભોન્તિ,
તેસં બુદ્ધિ પભિજ્જતિ.

૬૪. ચત્તારોમે ભિક્ખવે ધમ્મા પઞ્ઞાવુદ્ધિયા સંવત્તન્તિ. કતમે ચત્તારો. સપ્પુરિસસંસેવો સદ્ધમ્મસવનં યોનિસો મનસિકારો ધમ્માનુધમ્મ-પટિપત્તિ. ઇમે ખો ભિક્ખવે ચત્તારો ધમ્મા પઞ્ઞા-વુદ્ધિયા સંવત્તન્તીત્તિ.

૬૫. ચક્ખુપસાદ-સમ્પન્નો ,
અચ્છિમન્તઞ્ચ પસ્સતિ;
અન્ધં કાણં સુ-પસ્સન્તં,
અન્ધો સબ્બં ન પસ્સતિ.

૬૬. પસ્સત્તિ પસ્સો પસ્સન્તં,
અ-પસ્સન્તઞ્ચ પસ્સતિ;
અ-પસ્સન્તો અ-પસ્સન્તં,
પસ્સન્તઞ્ચ ન પસ્સતિ.

૬૭. પાકટં અ-પટિચ્છન્નં,
રૂપં પસાદ-ચક્ખુના;
નાઞ્ઞં પસ્સત્તિ સબ્બંપિ,
તથતો ઞાણ-ચક્ખુના.

૬૮. સુજનાસુજના સબ્બે,
ગુણેનાપિ વિવેકિનો;
વિવેકં ન સમાયન્તિ,
અ-વિવેકીજનન્તિકે.

૬૯. યો ચ ઉપ્પતિતં અત્થં,
ન ખિપ્પમનુબુજ્ઝતિ;
અ-મિત્તવસમન્વેતિ,
પચ્છા ચ અનુતપ્પતિ.

૭૦. એવં મહિદ્ધિકા પઞ્ઞા,
નિપુણા સાધુચિન્તિની;
દિટ્ઠધમ્મ-હિતત્થાય,
સમ્પરાય-સુખાય વા.

૭૧. તં બલાનં બલં સેટ્ઠ,
અગ્ગ પઞ્ઞાબલં બલં;
પઞ્ઞાબલેનુપત્થદ્ધો,
એત્થં વિન્દતિ પણ્ડિત્તો.

૭૨. યેન ઞાણેન બુજ્ઝન્તિ,
અરિયા કત-કિચ્ચતં;
તં ઞાણ-રતનં લદ્ધં,
વાયામેથ જિનોરસા.

૭૩. પઞ્ઞારતનમાલસ્સ ,
ન ચિરં વત્તતે ભવો;
ખિપ્પં દસ્સેતિ અમતં,
ન ચ સો રોચતે ભવે.

૭૪. પમાદમનુયુઞ્જન્તિ ,
બાલા દુમ્મેધિનો જના;
અપ્પમાદઞ્ચ મેધાવી,
ધનં સેટ્ઠંવ રક્ખતિ.

૭૫. ધન-પુઞ્ઞ-ધી-લાભેન ,
કાલં ખિય્યતિ પણ્ડિતો;
કીળનેન ચ દુમ્મેધો,
નિદ્દાય કલહેન વા.

૭૬. પમાદં અપ્પમાદેન,
યદા નૂદતિ પણ્ડિતો;
પઞ્ઞાપાસાદ-મારુય્હ,
અ-સોકો સોકિનિં પજં,
પબ્બતટ્ઠોવ ભૂમટ્ઠે,
ધીરો બાલે અવેક્ખતિ.

૭૭. નત્તિ અત્તસમં પેમં,

નત્થિ ધઞ્ઞસમં ધનં;
નત્થિ પઞ્ઞાસમા આભા,
વુટ્ઠિ વે પરમા સરા.

૭૮. દિટ્ઠે ધમ્મે ચ યો અત્થો,
યો ચત્થો સમ્પરાયિકો;
અત્થાભિસમયા ધીરો,
પણ્ડિતોતિ પવુચ્ચતિ.

૭૯. ન તેન પણ્ડિતો હોતિ,
યાવતા બહુ ભાસતિ;
ખેમી અ-વેરી અ-ભયો,
પણ્ડિતોત્તિ પવુચ્ચતિ.

૮૦. યમ્હિ સચ્ચઞ્ચ ધમ્મો ચ,
અ-હિંસા સંયમો દમો;
સ વે વન્તમલો ધીરો,
થેરો ઇતિ પવુચ્ચત્તિ.

૮૧. સક-ગુણં સક-દોસં,
યો જાનાતિ સપણ્ડિતો;
પર-ગુણં પર-દોસં,
યો જાનાતિ સપણ્ડિતો.

૮૨. સતિ-વીરિય-પઞ્ઞાય ,
યો કરોતિ ઇરિયાપથે;
સો પણ્ડિતો હવે ભવે,
ઉભયત્થ-પરિગ્ગહો.

૮૩. કતઞ્ઞૂ વિજ્જા-સમ્પન્નો,
જાતિમા ધનવા હવે;
સો વિચારણ-સીલો ચ,
નિદુક્ખો પણ્ડિતો ભવે.

સબ્બે કમ્મસ્સકા સત્તા,
કમ્મં સત્તે વિભજ્જતિ.

૮૪. યો પસ્સતિ પચ્ચક્ખત્થં,

યો ચ સંસારત્થં તેસુ;
પચ્છિમોવ પૂજનીયો,
ઉભયત્થ-સુદિક્ખત્તા.

૮૫. અપ્પેન અનવજ્જેન,
સન્તુટ્ઠો સુલભેન ચ;
મત્તઞ્ઞૂ સુભરો હુત્વા,
ચરેય્ય પણ્ડિતો નરો.

૮૬. અત્તાનમેવ પથમં,
પતિરૂપે નિવેસયે;
અથઞ્ઞમનુસાસેય્ય,
ન કિલિસ્સેય્ય પણ્ડિતો.

૮૭. ઉત્તમ-પરિસાય વે,
ઉત્તમં વાચમુત્તમો;
ભણેય્યાખેપ-વિત્થારં,
સા અનગ્ઘ્યા લોકત્તયે.

૮૮. પણ્ડિતસ્સ સુભાસિત્તં,
પણ્ડિતોવ સુજાનિયા;
દુમ્મેધો તં ન જાનાતિ,
ધીરો ધીરં મમાયતિ.

૮૯. યેન કેનચિ વણ્ણેન,
પરો લભતિ રૂપ્પનં;
અત્થો વાચાય યે હોતિ,
તં ન ભાસેય્ય પણ્ડિતો.

૯૦. ભુઞ્જનત્થં કથનત્થં,
મુખં હોતીત્તિ નો વદે;
યંવા તંવા મુખારુળ્હં,
વચનં પણ્ડિતો નરો.

૯૧. પર-સત્તિત્તો સ-સત્તિં,
દુજ્જાનો હિ નરો મિતે;
યે જાને સક-સત્તિંચ,
કા કથા પર-સત્તિયા.

૯૨. કત્ત-ગુણં પરેસં યો,
પટિકરોતિ પણ્ડિતો;
જાનાતિ સો આચિક્ખતિ,
ન બાલો ગુણ-મામકો.

૯૩. પભૂતં નેવ કાતબ્બં,
ભવિસ્સં નેવ ચિન્તયે;
વત્તમાનેન કાલેન,
વિચરન્તિ વિચક્ખણા.

૯૪. ધમ્મેસુ સતિ ઇચ્છિતા,
રસેસુ લોણમિચ્છિતં;
રાજ-કિચ્ચેસુ અમચ્ચં,
સબ્બ-ઠાનેસુ પણ્ડિતં.

૯૫. ખત્તિયો સેટ્ઠો જને તસ્મિં,
યે ગોત્તપટિસારિનો;
વિજ્જા-ચરણ-સમ્પન્નો,
સો સેટ્ઠો દેવ-માનુસે.

૯૬. સમ્બુદ્ધો દ્વિપદં સેટ્ઠો,
આજાનીયો ચતુપ્પદં;
સુસ્સુસા સેટ્ઠા ભરિયાનં,
યો ચ પુત્તાનમસ્સવો.

૯૭. સાત્થકો ચ અ-સમ્મોહો,
સપ્પાયો ગોચરો તથા;
ચત્તારિમાનિ સિક્ખેય્યું,
સમ્પજઞ્ઞાભિવડ્ઢકા.

૯૮. પઞ્ઞઞ્ચ ખો અ-સુસ્સુસં,
ન કોચિ અધિગચ્છતિ;
બહુસ્સુતં અનાગમ્મ,
ધમ્મટ્ઠં અ-વિનિબ્ભજં.

૯૯. અધિપ્પાયો સુદુબ્બોધો,
યસ્મા વિજ્જતિ પાળિયં;
તસ્મા ઉપટ્ઠહં ગણ્હે,

ગરૂં ગરુમતં વિટ્ટ.

ચારિત્ત-નિદ્દેસ

૧૦૦અત્તા હિ અત્તનો નાથો,
કો હિ નાથો પરો સિયા;
અત્તના હિ સુદન્તેન,
નાથં લભતિ દુલ્લભં.

૧૦૧અત્તાનઞ્ચે પિયં જઞ્ઞા,
રક્ખેય્ય નં સુરક્ખિતં;
તિણ્ણમઞ્ઞતરં યામં,
પટિજગ્ગેય્ય પણ્ડિતો.

૧૦૨અત્તના કુરુતે લક્ખિં,
અ-લક્ખિં કુરુતેત્તના;
ન હિ લક્ખિં અ-લક્ખિં વા,
અઞ્ઞો અઞ્ઞસ્સ કારકો.

૧૦૩ન પીળિતા અત્ત-દુક્ખેન ધીરા,
સુખપ્ફલં કમ્મં પરિચ્ચજન્તિ;
સમ્મોહિતાવાપિ સુખેન મત્તા,
ન પાપ-કમ્મઞ્ચ સમાચરન્તિ.

૧૦૪યો નેવ નિન્દં નપ્પસંસં,
આદિયતિ ગરહં નોપિ પૂજં;
સિરીચ લક્ખીચ અપેતિ તમ્હા,
આપો સુવુટ્ઠીવ યથા થલમ્હા.

૧૦૫સાધુ ધમ્મરુચિ રાજા,
સાધુ પઞ્ઞાણવા નરો;
સાધુ મિત્તાનમ-દુબ્ભો,
પાપસ્સ અ-કરં સુખં.

૧૦૬કલ્યાણકારી કલ્યાણં,
પાપકારી ચ પાપકં;
યાદિસં વપત્તે બીજં,
તાદિસં વહતે ફલં.

૧૦૭જીવં પઞ્ઞાય રક્ખેય્ય,
ધનં કમ્મેન રક્ખયે;
એવં હ્યરોગો સુખિતો,
પોરાણક-વચો ઇદં.

૧૦૮અનુપુબ્બેન મેધાવી,
થોકં થોકં ખણે ખણે;
કમ્મારો રજતસ્સેવ,
નિદ્દમે મલમત્તનો.

૧૦૯વાચાનુરક્ખી મનસા સુસંવુતો,
કાયેન ચ નાકુસલં કયિરા;
એતેતયો કમ્મપથેવિસોધયે,
આરાધયે મગ્ગમિસિ-પ્પવેદિતં.

૧૧૦અ-સન્તે નોપસેવેય્ય,
સન્તે સેવેય્ય પણ્ડિતો;
અ-સન્તો નિરયં યન્તિ,
સન્તો પાપેન્તિ સુગ્ગતિં.

૧૧૧અ-કરોન્તોપિ ચે પાપં,
કરોન્તં મુપસેવતિ;
સઙ્કિયો હોતિ પાપસ્મિં,
અ-વણ્ણો ચસ્સ રૂહતિ.

૧૧૨સઙ્ગાગતો અનિટ્ઠેહિ,
અમ્બોપિ મધુરપ્ફલો;
તિત્તપુબ્બોવ પા એવ,
મનુસ્સો તુ સ-જીવકો.

૧૧૩નિહીન-સેવિતો પોસો,
નિહીયતિ ચ સબ્બદા;
કદાચિ ન ચ હાયેથ,
તુલ્યસેવીપિ અત્તના.

૧૧૪વણ્ણ-ગન્ધ-રસોપેતો ,
અમ્બોયં અહુવા પુરે;
તમેવ પૂજં લભમાનો;

કેનમ્બો કટુકપ્ફલો.

૧૧૫.પુચિમન્દ-પરિવારો ,
અમ્બો તે દધિવાહન;
મૂલં મૂલેન સંસઠ્ઠં,
સાખા સાખં નિસેવરે;
અસાત્ત-સન્નિવાસેન,
તેનમ્બો કટુકપ્ફલો.

૧૧૬.પામોક્ખ-ભજનં ખિપ્પં,
અત્થ-કામો સુ-વુઢ્ઢિયં;
ભજે ઉત્તરિ અત્તના,
તસ્મા ઉદેતિ પણ્ડિતો.

૧૧૭કાચો કઞ્ચન-સંસગ્ગા,
ધત્તે માર-કતિં જુતિં;
તથા સંસન્નિધાનેન,
મૂળ્હો યાતિ પવીણતં.

૧૧૮કીટોપિ સુમનો-સઙ્ગા,
આરોહતિ સતં સિરો;
અસ્માપિ યાતિ દેવત્વં,
મહબ્ભિ સુપ્પતિઠ્ઠિતો.

૧૧૯સબ્ભિરેવ સમાસેથ,
સબ્ભિ કુબ્બેથ સન્ધવં;
સતં સદ્ધમ્મમઞ્ઞાય,
પઞ્ઞં લભતિ નાઞ્ઞતો.

૧૨૦સબ્ભિરેવ સમાસેથ,
સબ્ભિ કુબ્બેથ સન્ધવં;
સતં સદ્ધમ્મમઞ્ઞાય,
સબ્બ-દુક્ખા પમુચ્ચત્તિ.

૧૨૧સકિંદેવ કુલપુત્ત,
સબ્ભિ હોતિ સમાગમો;
સા નં સઙ્ગતિ પાલેતિ,
નાસબ્ભિ બહુ સઙ્ગમો.

૧૨૨.સેવ્યો અ-મિત્તો મેધાવી,
યઞ્ચે બાલાનુકમ્પકો.

૧૨૩.સીલવન્તં પઞ્ઞવન્તં,
દિવા નિસ્સય-દાયકં;
બહુસ્સુતં ગવેસન્તો,
ભજેય્ય અત્થ-મામકો.

૧૨૪.પાપ-મિત્તે વિવજ્જેત્વા,
ભજેય્યુત્તમ-પુગ્ગલં;
ઓવાદે ચસ્સ તિટ્ઠેય્ય,
પત્થેન્તો અ-ચલં સુખં.

૧૨૫.ન ભજે પાપકે મિત્તે,
ન ભજે પુરિસાધમે;
ભજેથ મિત્તે કલ્યાણે,
ભજેથ પુરિસુત્તમે.

૧૨૬.અનવજ્જં મુખમ્બોજ,
મનવજ્જા ચ ભારતી;
અલઙ્કતાવ સોભન્તે,
કિંસુ તે નિરલઙ્કતા.

૧૨૭.ન હિ વણ્ણેન સમ્પન્ના,
મઞ્જુકા પિય-દસ્સિના;
ખરા વાચા પિયા હોતિ,
અસ્મિં લોકે પરમ્હિ ચ.

૧૨૮.નનુ પસ્સસિમં કાળિં,
દુબ્બણ્ણં તિલકાહતં;
કોલિલં સણ્હ-વાચેન,
બહૂનં પાણિનં પિયં.

૧૨૯.તસ્મા સખિલ-વાચાય,
મન્ત-ભાણી અનુદ્ધતો;
અત્થં ધમ્મઞ્ચ દીપેતિ,
મધુરં તસ્સ ભાસિતં.

૧૩૦.તમેવ વાચં ભાસેય્ય,
યા સત્તાનં ન તાપયે;
પરે ચ ન વિહિંસેય્ય,
સા વે વાચા સુભાસિતા.

૧૩૧.પિયં વાચંવ ભાસેય્ય,
યા વાચા પટિનન્દિતા;
યં અનાદાય પાપાનિ;
પરેસં ભાસતે પિયં.

૧૩૨.સચ્ચં વે અમતા વાચા,
એસ ધમ્મો સનન્તનો;
સચ્ચે અત્થે ચ ધમ્મે ચ,
આહુ સન્તો પતિટ્ઠિતા.

૧૩૩.સુભાસિતઞ્ચ ધમ્મઞ્ચ,
પિયઞ્ચ સચ્ચમેવ ચ;
ચતુ-અઙ્ગેહિ સમ્પન્નં,
વાચં ભાસેય્ય પણ્ડિતો.

૧૩૪.મનાપમેવ ભાસેય્ય,
નામનાપં કુદાચનં;
મનાપં ભાસમાનસ્સ,
સિદ્ધં પિયોસધં ભવે.

૧૩૫.યં વદેય્ય તં કરેય્ય,
યં ન વદે ન તં કરે;
અ-કરોન્તં ભાસમાનં,
પરિજાનન્તિ પણ્ડિતા.

૧૩૬.રહોવાદં ન ભાસેય્ય,
ન સમ્મુખા ખિણં ભણે;
અ-તરમાનોવ ભણેય્ય,
તરમાનોવ નો ભણે.

૧૩૭.માવોચ ફરુસં કિઞ્ચિ,
વુત્તા પટિવદેય્યું તં;
દુક્ખા હિ સારમ્ભકથા,

પટિદણ્ડા ફુસેય્યું તં.

૧૩૮.સક-યુત્તં કરે કમ્મં,
સક-યુત્તં વચિં ભણે;
અ-યુત્તકે ધનં નટ્ઠં,
અ-યુત્તે જીવિતં ખયે.

૧૩૯.યે વુડ્ઢમપચાયન્તિ,
નરા ધમ્મસ્સ ધકાવિદા;
દિટ્ઠે ધમ્મેવ પાસંસા,
સમ્પરાયે ચ સુગ્ગતિં.

૧૪૦.પોરી-કથં-વ ભાસેય્ય,
યુત્તા કથા હિ પૂરિનો;
ભાતિ-મત્તઞ્ચ ભાતાતિ,
પિતુ-મત્તં પિતા ઇતિ.

૧૪૧.દાનઞ્ચ પિય-વજ્જઞ્ચ,
અત્થ-ચરિયા ચ યા ઇધ;
સમાનત્તતા ધમ્મેસ,
તત્થ તત્થ યથારહં.

૧૪૨.સકિં વદન્તિ રાજાનો,
સકિં સમણ-બ્રાહ્મણા;
સકિંવ પુરિસા લોકે,
એસધમ્મો સનન્તનો.

૧૪૩.એક-વાચંવ દ્વેવાચં,
ભણેય્ય અનુકમ્પકો;
તદુત્તરિ ન ભાસેય્ય,
દાસોવય્યસ્સ સન્તિકે.

૧૪૪.તસ્સેવ તેન પાપિયો,
યો કુદ્ધં પટિકુજ્ઝત્તિ;
કુદ્ધં અ-પટિકુજ્ઝન્તો,
સઙ્ગામં જેતિ દુજ્જયં.

૧૪૫.ઉભિન્નમત્થં ચરતિ,

અત્તનો ચ પરસ્સ ચ;
પરં સંકુપિતં ઞત્વા,
યો સતો ઉપસમ્મતિ.

અત્તાનં રક્ખન્તો પરં રક્ખતિ,
પરં રક્ખન્તો અત્તાનં રક્ખતિ.

૧૪૬સીલ-સમાધિ-પઞ્ઞાનં ,
ખન્તી પધાન-કારણં;
સબ્બેપિ કુસલા ધમ્મા,
ખન્ત્યાયત્તાવ વડ્ઢરે.

૧૪૭ખમા-ખગ્ગ-કરેતસ્સ ,
દુજ્જનો કિં કરિસ્સતિ;
અ-તિણે પતિતો વહ્નિ,
સયમેવૂપસમ્મતિ.

૧૪૮સુસ્સુસા સવણઞ્ચેવ,
ગહણં ધારણં તથા;
ઉહાપોહત્થવિઞ્ઞાણં,
તત્વ-ઞ્ઞાણઞ્ચધીગુણં.

૧૪૯યસ્સેતે ચતુરો ધમ્મા,
અત્થિ પોસેસુ પણ્ડિત;
સચ્ચં ધમ્મો ધીતિ ચાગો,
દિટ્ઠં સો અતિવત્તતિ.

૧૫૦વેજ્જો પુરોહિતો મન્તી,
વેદઞ્ઞોત્ર ચતુત્થકો;
પભાત-કાલે દટ્ઠબ્બા,
નિચ્ચં સ્વ-સીરિમિચ્છતા.

૧૫૧મિત્તાનં સન્તિકં ગચ્છે,
કાલે ન રત્તિયં કિસં;
ચે બહું ભિજ્જે ચિનિત્વા,
તં મિત્તેસુ સમાકરે.

૧૫૨ન પરેસં વિલોમાનિ,

न परेसं कताकतं;
अत्तनोव अवेक्खेय्य,
कतानि अ-कतानि च.

१५३ देस-जाति-पुब्बे-चरा ,
अनु-चरा जनो करे;
परेसं वेधकं मायं,
तं जानित्वा सखं करे.

१५४ परित्तं दारुमारुय्ह,
यथा सीदे महण्णवे;
एवं कुसीतमागम्म,
साधु-जीवीपि सीदति;
तस्मा तं परिवज्जेय्य,
कुसीतं हीन-वीरियं.

१५५ अलसञ्च पमादो च,
अनुट्ठानं अ-संयमो;
निद्दा तन्दि च ते छिद्दे,
सब्बसो तं विवज्जये.

१५६ चजेय्य दुम्मित्तं बालं,
आसीविसंव माणवो;
भञ्जेय्य पापकं कम्मं,
नळागारंव कुञ्जरो.

१५७ न हि अञ्ञञ्ञ-चित्तानं,
इत्थीनं पुरिसान वा;
नानावीकत्वा संसग्गं,
तादिसं पिय नास्मसे.

१५८ नास्मसे कत-पापम्हि,
नास्मसे अलिक-वादिने;
नास्मते अत्तत्थपञ्ञम्हि,
अत्त-सन्तेपि नास्मते.

१५९ धतासनं कुञ्जरं कण्ह-सप्पं,
मुद्धा-भिसित्तं पमदा च सब्बा;

એતે નરો નિચ્ચસતો ભજેથ,
તેસં હવે દુબ્બિદ્દ સબ્બ-ભાવો.

૧૬૦ઇત્થીનં દુજ્જનાન-ઞ્ચ,
વિસ્સાસો નો-પ પજ્જતે;
વિસે સિઙ્ગિમ્હિ નદિયં,
રોગે રાજ-કુલમ્હિ ચ.

૧૬૧ઇત્થિ-ધુત્તો સુરા-ધુત્તો,
અક્ખ-ધુત્તો ચ યો નરો;
લદ્ધં લદ્ધં વિનાસેતિ,
તં પરાભવતો મુખં.

૧૬૨.પાપ-મિત્તો પાપ-સખો,
પાપ-આચાર ગોચરો;
અસ્મા લોકા પરમ્હા ચ,
ઉભયા ધંસતે નરો.

૧૬૩.મચ્છેરેન યસં હતં,
કુપ્પનેન ગુણો હતો;
કૂટેન નસ્સતે સચ્ચં,
ખુદ્દેન ધમ્મ-રક્ખનં.

૧૬૪.અક્ખ-દેવી ધનાનિ ચ,
વિનાસો હોતિ આપદા;
ઠિતિ હતા પમાદો ચ,
દ્વિજં ભિક્ખુઞ્ચ નસ્સતિ.

૧૬૫.પેસુઞ્ઞેન કુલં હતં,
માનેન હિતમત્તનો;
દુચ્ચરિતેન માનુસો,
દલિદ્દાયાદરો હતો.

૧૬૬.અ-માનના યત્થ સિયા,
સન્તાનંપિ વિમાનના;
હીન-સમ્માનનાવાપિ,
ન તત્થ વસતિં વસે.

૧૬૭યત્થાલસો ચ દક્ખો ચ,
સૂરો ભીરુ ચ પૂજિયા;
ન તત્થ સન્તો વસન્તિ,
અ-વિસેસ-કરે નરે.

૧૬૮નો ચે અસ્સ સકા-બુદ્ધિ,
વિનયો વા સુ-સિક્ખિતો;
વને અન્ધ-મહિંસોવ,
ચરેય્ય બહુકો જનો.

૧૬૯ફલં વે કદલિં હન્તિ,
ફલં વેળું ફલં નળં;
સક્કારો કા-પુરિસં હન્તિ,
ગબ્ભો અસ્સતરિં યથા.

૧૭૦વજ્જઞ્ચ વજ્જતો ઞત્વા,
અ-વજ્જઞ્ચ અ-વજ્જતો;
સમ્માદિટ્ઠિ-સમાદાના,
સત્તા ગચ્છન્તિ સુગ્ગતિં.

ઘરાવાસ-નિદ્દેસ

૧૭૧.દુક્ખં ગહબ્બતં સાધુ,
સંવિભજ્જઞ્ચ ભોજનં;
અ-હાસો અત્થ-લોભેસુ,
અત્થ-બ્યાપત્તિ અબ્યથો.

૧૭૨.યોધ સીતઞ્ચ ઉણ્હઞ્ચ,
તિણા ભિય્યો ન મઞ્ઞતિ;
કરં પુરિસ-કિચ્ચાનિ,
સો સુખા ન વિહાયતિ.

૧૭૩.પણ્ડિતો સીલ-સમ્પન્નો,
સણ્હો ચ પટિભાનવા;
નિવાત-વુત્તિ અત્થદ્ધો,
તાદિસો લભતે યસં.

૧૭૪.ઉટ્ઠાનકો અનલસો,
આપદાસુ ન વેધતિ;
અચ્છિન્નવુત્તિ મેધાવી,
તાદિસો લભતે યસં.

૧૭૫.સઙ્ગાહકો મિત્ત-કરો,
વદઞ્ઞૂ વીત્ત-મચ્છરો;
નેતા વિ-નેતા અનુ-નેતા,
તાદિસો લભતે યસં.

૧૭૬.ઉટ્ઠાનવકો સતીમતો,
સુચિ-કમ્મસ્સ નિસમ્મકારિનો;
સઞ્ઞતસ્સ ધમ્મ-જીવિનો,
અ-પ્પમત્તસ્સ યસોભિ-વડ્ઢતિ.

૧૭૭.દ્વેવ તાત પદાકાનિ,
યત્થ સબ્બં પતિટ્ઠિતં;
અ-લદ્ધસ્સ ચ યો લાભો,
લદ્ધસ્સ અનુરક્ખણા.

૧૭૮.ચતુધા વિભજે ભોગે,
પણ્ડિતો ઘરમાવસં;
એકેન ભોગં ભુઞ્જેય્ય,
દ્વીહિ કમ્મં પયોજયે;
ચતુત્થઞ્ચ નિધાપેય્ય,
આપદાસુ ભવિસ્સતિ.

૧૭૯.અઞ્જનાનં ખયં દિસ્વા,
ઉપચિકાનઞ્ચ આચયં;
મધૂનઞ્ચ સમાહારં,
પણ્ડિત્તો ઘરમાવસે.

૧૮૦વિભવં રક્ખતો લદ્ધં,
પરિહાનિ ન વિજ્જતિ;
આરક્ખમ્હિ અ-સન્તમ્હિ,
લદ્ધં લદ્ધં વિનસ્સતિ.

૧૮૧.પઞ્ઞા નત્થિ ધનં નત્થિ,
યસ્સ લોકે ન વિન્દતિ;
પુત્ત-દારા ન પીયન્તિ,
તસ્સ મિત્તં સુખાવહં.

૧૮૨.ચત્તારો ચ વેદિતબ્બા,
મિત્તા ચેવ સુહદા ચ;
ઉપકારો સુહદોપિ,
સમાન-સુખ-દુક્ખો ચ;
અત્થક્ખાયીનુકમ્પકો,
તથા મિત્તો વેદિતબ્બો.

૧૮૩ભોગા નટ્ઠેન જિણ્ણેન,
અ-મિતેન ચ ભોજને;
ન તિટ્ઠન્તિ ચિરં દિસ્વા,
તં પણ્ડિતો ઘરે વસે.

૧૮૪.અતિ-સીતં અતિ-ઉણ્હં,
અતિ-સાયમિદં અહુ;
ઇતિ વિસ્સટ્ઠ-કમ્મન્તે,
અત્થા અચ્ચેન્તિ માણવે.

૧૮૫ન દિવા સુપ્પ-સીલેન,
રત્તિનટ્ઠાનદેસ્સિના;
નિચ્ચં મત્તેન સોણ્ડેન,
સક્કા આવસિતું ઘરં.

૧૮૬હનન્તિ ભોગા દુમ્મેધં,
નો ચે પાર-ગવેસિનો;
ભોગ-તણ્હાય દુમ્મેધો,
હન્તિ અઞ્ઞેવ અત્તનં.

૧૮૭દુજ્જીવિતમજીવિમ્હા ,
યેસં નો ન દદામસે;
વિજ્જમાનેસુ ભોગેસુ,
દીપં ના કમ્હ મત્તનો.

૧૮૮સટ્ઠિ-વસ્સ-સહસ્સાનિ ,
પરિપુણ્ણાનિ સબ્બસો;
નિરયે પચ્ચમાનાનં,
કદા અન્તો ભવિસ્સતિ.

૧૮૯નત્થિ અન્તો કુતો અન્તો,
ન અન્તો પતિદિસ્સતિ;
તદા હિ પકતં પાપં,
મમ તુય્હઞ્ચ મારિસા;

૧૯૦સોહં નૂન ઇતો ગન્તા,
યોનિ લદ્ધાન માનુસં;
વદઞ્ઞૂ સીલ-સમ્પન્નો,
કાહામિ કુસલં બહું.

૧૯૧મા ગિજ્ઝે પચ્ચયે મચ્ચો,
બહુ-દોસા હિ પચ્ચયા;
ચરન્તો પચ્ચયે ઞાયા,
ઉભયત્થાપિ વડ્ઢતિ.

૧૯૨અ-લદ્ધા વિત્તં તપ્પતિ,
પુબ્બે અ-સમુદાનિતં;
ન પુબ્બે ધનમેસિસ્સં,

ઇતિ પચ્છાનુતપ્પતિ.

૧૯૩કૂટવેદી પુરે આસિં,
પિસુણો પિટ્ઠિ-મંસિકો;
ચણ્ડો ચ ફરુસો ચાપિ,
ઇતિ પચ્છાનુતપ્પતિ.

૧૯૪.પાણાતિપાતી પુરે આસિં,
લુદ્દો ચાપિ અનરિયો;
ભૂતાનં નાનુકમ્પિયં,
ઇતિ પચ્છાનુતપ્પતિ.

૧૯૫બહૂસુ વત સન્તીસુ,
અનાપાદાસુ ઇત્થિસુ;
પર-દારં અસેવિસ્સં,
ઇતિ પચ્છાનુતપ્પતિ.

૧૯૬.બહુમ્હિ તવ સન્તમ્હિ,
અન્ન-પાને ઉપટ્ઠિતે;
ન પુબ્બે અદદં દાનં,
ઇતિ પચ્છાનુતપ્પતિ.

૧૯૭માતરં પિતરઞ્ચાપિ,
જિણ્ણકં ગત-યોબ્બનં;
પહુ સન્તો ન પોસિસ્સં,
ઇતિ પચ્છાનુકપ્પતિ.

૧૯૮.આચરિયમનુસત્થારં ,
સબ્બ-કામ-રસાહરં;
પિતરં અતિમઞ્ઞિસ્સં,
ઇતિ પચ્છાનુતપ્પતિ.

૧૯૯.સમણે બ્રાહ્મણે ચાપિ,
સીલવન્તે બહુસ્સુતે;
ન પુબ્બે પયિરુપાસિસ્સં,
ઇતિ પચ્છાનુતપ્પતિ.

૨૦૦.સાધુ હોતિ તપો ચિણ્ણો,

સન્તો ચ પયિરુપાસિતો;
ન પુબ્બેવ તપોચિણ્ણો,
ઇતિ પચ્છાનુતપ્પતિ.

૨૦૧.યો ચ એતાનિ ઠાનાનિ,
યોનિસો પટિપજ્જતિ;
કરં પુરિસ-કિચ્ચાનિ,
સ પચ્છા નાનુતપ્પતિ.

૨૦૨.ન સાધારણ-દારસ્સ,
ન ભુઞ્જે સાધુમેકકો;
ન સેવે લોકાયતિકં,
નેતં પઞ્ઞાય વડ્ઢનં.

૨૦૩.સીલવા વત્ત-સમ્પન્નો,
અ-પ્પમત્તો વિચક્ખણો;
નિવાત્ત-વુત્તિ અત્થદ્ધો,
સુરતો સખિતો મુદુ.

૨૦૪.સઙ્ગહેતા ચ મિત્તાનં,
સંવિભાગી વીધાનવા;
તપ્પેય્ય અન્ન-પાનેન,
સદા સમણ-બ્રાહ્મણે.

૨૦૫.ધમ્મ-કામો સુતા-ધારો,
ભવેય્ય પરિપુચ્છકો;
સક્કચ્ચં પયિરુપાસેય્ય,
સીલવન્તે બહુસ્સુત્તે.

૨૦૬.ઘરમાવસમાનસ્સ ,
ગહટ્ઠસ્સ સકં ઘરં;
ખેમા વુત્તિ સિયા એવં,
એવં નુ અસ્સ સઙ્ગહો.

૨૦૭.અ-બ્યપજ્જો સિયા એવં,
સચ્ચ-વાદી ચ માણવો;
અસ્મા લોકા પરં લોકં,
એવં પેચ્ચ ન સોચતિ.

૨૦૮.સુખા મત્તેય્યતા લોકે,
અથો પેત્તેય્યતા સુખા;
સુખા સામઞ્ઞતા લોકે,
અથો બ્રહ્મઞ્ઞતા સુખા.

૨૦૯.પથવી વેળુકં પત્તં,
ચક્કવાળં સુચિપ્ફલં;
સિનેરુ વમ્મિકો ખુદ્દો,
સમુદ્દો પાતિકો યથા.

૨૧૦.બ્રહ્માતિ માતા-પિતરો,
પુબ્બાચરિયાતિ વુચ્ચરે;
આહુનેય્યા ચ પુત્તાનં,
પજાનમનુકમ્પકા.

૨૧૧.તસ્મા હિ ને નમસેય્ય,
સક્કરેય્ય ચ પણ્ડિતો;
અન્નેન અથો પાનેન,
વત્થેન સયનેન ચ.

સાધુજન-નિદ્દેસ

૨૧૨કાય-કમ્મં સુચિ તેસં,
વાચા-કમ્મં અનાવિલં;
મનો-કમ્મં સુચિ-સુદ્ધં,
તાદિસા સુજના નરા.

૨૧૩સેદ્ધ-વિત્તં સુતં પઞ્ઞા,
સદ્ધનં સત્તધા હોત્તિ;
સદ્ધા સીલં સુતં ચાગો,
પઞ્ઞા ચેવ હિરોત્તપ્પં.

૨૧૪સદ્ધમ્માપિ ચ સત્તેવ,
સદ્ધા હિરી ચ ઓત્તપ્પં;
બાહુસ્સચ્ચં ધિરો ચેવ,
સતિ પઞ્ઞા ચ ઇચ્ચેવં.

૨૧૫હિરી-ઓત્તપ્પ-સમ્પન્ના ,
સુક્ક-ધમ્મ-સમાહિતા;
સન્તો સપ્પુરિસા લોકે,
દેવ-ધમ્માતિ વુચ્ચરે.

૨૧૬સદ્ધો હિરિમા ઓત્તપ્પી,
વીરો પઞ્ઞો સ-ગારવો;
ભબ્બો આપજ્જિતું બુદ્ધિં,
વિરૂળ્હિઞ્ચ વિપુલ્લતં.

૨૧૭યો વે કતઞ્ઞૂ કત-વેદિ ધીરો,
કલ્યાણ-મિત્તો દળ્હઅ-ભત્તો ચ હોતિ;
દુક્ખિત્તસ્સ સક્કચ્ચં કરોતિ કિચ્ચં,
તથાવિધં સપ્પુરિસં વદન્તિ.

૨૧૮માતા-પેત્તિ-ભરં જન્તું,
કુલે જેટ્ઠાપચાયિનં;
સણ્હં સખિલ-સમ્ભાસં,
પેસુણેયપ્પહાયિનં.

૨૧૯મચ્છેર-વિનયે યુત્તં,
સચ્ચં કોધાભિતું નરં;
તં વે દેવા તાવતિંસા,
આહુ સપ્પુરિસો ઇતિ.

૨૨૦અ-પ્પમાદેન મઘવા,
દેવાનં સેઙ્તં ગતો;
અ-પ્પમાદં પસંસન્તિ,
પમાદો ગરહિતો સદા.

૨૨૧દાનં સીલં પરિચ્ચાગં,
આજ્જવં મદ્દવં તપં;
અ-કોધં અ-વિહિંસઞ્ચ,
ખન્તીચ અ-વિરોધનં.

૨૨૨ઇચ્ચેતે કુસલે ધમ્મે,
ઠિતે પસ્સામિ અત્તનિ;
તતો મે જાયતે પીતિ,
સોમનસ્સઞ્ચનપ્પકં.

૨૨૩નનુ તેયેવ સન્તા નો,
સાગરા ન કુલાચલા;
મનંપિ મરિયાદં યે,
સંવટ્ટેપિ જહન્તિ નો.

૨૨૪ન પુપ્ફ-ગન્ધો પટિવાતમેતિ,
ન ચન્દનં તગ્ગર મલ્લિકા વા;
સતઞ્ચ ગન્ધો પટિવાતમેતિ,
સબ્બા દિસા સપ્પુરિસો પવાયતિ.

૨૨૫તેપિ લોક-હિતા સત્તા,
સૂરિયો ચન્દિમા અપિ;
અત્થં પસ્સ ગમિસ્સન્તિ,
નિયમો કેન લઙ્ઘતે.

૨૨૬સત્થા દેવ-મનુસ્સાનં,
વસી સોપિ મુનિસ્સરો;
ગતોવ નિબ્બુતિં સબ્બે,

सङ्गारा न हि सस्सता.

२२७करेय्य कुसलं सब्बं,
सिवं निब्बानमावहं;
सरेय्यअ अ-निच्चं खन्धं,
निब्बिदा-ञाण-गोचरं.

२२८यातानुयायी च भवाहि माणव,
अल्लञ्च पाणिं परिवज्जयस्सु;
मा चस्सु मित्तेसु कदाचि दुब्भि,
मा च वसं अ-सतीनं गच्छ.

२२९अ-सन्धवं नापि च दिठ्ठ-पुब्बं,
यो आसनेनापि निमन्तयेय्य;
तस्सेव अत्थं पुरिसो करेय्य,
यातानुयायीतितमाहुपण्डिता.

२३०यस्सेकरत्तिपि धरे वसेय्य,
यत्थन्न-पानं पुरिसो लभेय्य;
न तस्स पापं मनसापि चिन्तेय्य,
अ-दुब्भ-पाणि दहते मित्त-दुब्भो.

ततीय साधुनर

२३१यस्स रुक्खस्स छायाय,
निसीदेय्य सयेय्य वा;
न तस्स साखं भञ्जेय्य,
मित्त-दुब्भो हि पापको.

चतुत्थ साधुनर

२३२पुण्णंपि चे मं पथविं धनेन,
दज्जित्थिया पुरिसो सम्मताय;
सद्धा खणं अतिमञ्ञेय्य तंपि,
तासं वसं अ-सतीनं न गच्छे.

२३३एवं खो यातं अनुयायी होति,
अल्लञ्च पाणिं दहते पुनेवं;
अ-सती च सा सो पन मित्तं-दुब्भो,

સો ધમ્મિકો હોહિ જહસ્સુ અ-ધમ્મં.

કાયખમનીય-નિદ્દેસ

૨૩૪.અભિવાદન-સીલિસ્સ ,
નિચ્ચં વુઙ્ઢાપચાયિનો;
ચત્તારો ધમ્મા વઙ્ઢન્તિ,
આયુ વણ્ણો સુખં બલં.

૨૩૫. પઞ્ચિમે ભિક્ખવે ધમ્મા આયુસ્સા, કતમે પઞ્ચ. સપ્પાય-કારી હોતિ. સપ્પાયેચ મત્તં જાનાતિ. પરિણત્તભોજી ચ હોતિ. કાલ-ચારી ચ, બ્રહ્મ-ચારીચ. ઇમે ખો ભિક્ખવે પઞ્ચ ધમ્મા આયુસ્સાતિ.

૨૩૬. પઞ્ચિમે ભિક્ખવે ધમ્મા આયુસ્સા, કતમે પઞ્ચ. સપ્પાય-કારી હોતિ. સપ્પાયેચ મત્તં જાનાતિ. પરિણતભોજીચહોતિ. સીલવાચ, કલ્યાણ મિત્તોચ. ઇમે ખો ભિક્ખવે પઞ્ચ ધમ્મા આયુસ્સાતિ.

૨૩૭.પઞ્ચ-સીલં સમાદાય,
સમં કત્વા દિને દિને;
સતિમા પઞ્ઞવા હુત્વા,
ચરે સબ્બિરિયાપથે.

૨૩૮. પઞ્ચિમે ભિક્ખવે ચઙ્કમે આનિસંસા, કતમે પઞ્ચ, અદ્ધાનક્ખમો હોતિ. પધાનક્ખમો હોતિ. અપ્પાબાધો હોતિ. અસિતંપીતંખાયિતંસાયિતં સમ્મા પરિણામં ગચ્છતિ. ચઙ્કમાધિગતો સમાધિ ચિરટ્ઠિતિકો હોતિ. ઇમેખો ભિક્ખવે પઞ્ચ ચઙ્કમે આનિ સંસાતિ.

૨૩૯.પરિસ્સાવન-દાનઞ્ચ ,
આવાસ-દાનમેવ ચ;
ગિલાન-વત્થુ-દાનઞ્ચ,
દાતબ્બં મનુજાધિપ.

૨૪૦કાતબ્બં જિણ્ણકાવાસં,
પટિસઙ્ખરણં તથા;
પઞ્ચ-સીલ-સમાદાનં,
કત્વા તં સાધુ-રક્ખિતં;
ઉપોસથોપવાસો ચ,
કાતબ્બોપોસથે ઇતિ.

૨૪૧.અતિ-ભોત્તા રોગ-મૂલં,
આયુક્ખયં કરોતિ વે;
તસ્મા તં અતિ-ભુત્તિંવ,

પરિહરેય્ય પણ્ડિતો.

૨૪૨.અ-જિણ્ણે ભોજનં વિસં,
દુલ્લદ્ધે અ-વિચારકે;
જિણ્ણે સુ-લદ્ધે વિચારે,
ન વજ્જં સબ્બ-ભોજનં.

૨૪૩.ચત્તારો પઞ્ચ આલોપે,
આભુત્વા ઉદકં પિવે;
અલં ફાસુ-વિહારાય;
પહિતત્તસ્સ ભિક્ખુનો.

૨૪૪.મનુજસ્સ સદા સતિમતો,
મત્તં જાનતો લદ્ધ-ભોજનં;
તનુકસ્સ ભવન્તિ વેદના,
સનિકં જીરતિ આયુ પાલયં.

૨૪૫.ગરૂનં અડ્ઢ-સોહિચ્ચં,
લહૂનં નાતિ-કિત્તિયા;
મત્તા-પમાણં નિદ્દિટ્ઠં,
સુખં જીરતિ તાવતા.

૨૪૬.તોયાભાવે પિપાસત્તા,
ખણા પાણેહિ મુચ્ચતે;
તસ્મા સબ્બાસુવત્થાસુ,
દેય્યં વારિં પિપાસયે.

૨૪૭.સીતોદકં પયો ખુદ્દં,
ઘતમેકેકસો દ્વિસો;
તિસ્સો સમગ્ગમથ વા,
પગે પિતં યુવત્તદં.

૨૪૮.અન્નં બ્રહ્મા રસે વિણ્હુ,
ભુત્તે ચેવ મહેસરો;
એવં ઞત્વાતુ યો ભુઞ્જે,
અન્ન-દોસં ન લિમ્પતે.

૨૪૯.કત્તિકસ્સન્તિમો ભાગો,

યં ચાદો મિગ-માસજો;
તાવુભો યમ-દાઠાખ્યો,
લધ્વાહારોવ જીવતિ.

૨૫૦સત્થાનુકુલ-ચરિયા ,
ચિત્તઞ્આવસવત્તિના;
બુદ્ધિ-રક્ખિલિતત્થેન,
પરિપુણ્ણં રસાયનં.

૨૫૦અ-જાતિયા અ-જાતાનં,
જાતાનં વિનિવત્તિયા;
રોગાનં યો વિધિ દિટ્ઠો,
તં સુખત્થી સમાચરે.

૨૫૨આરોગ્યં પરમા લાભા,
સન્તુટ્ઠિ પરમં ધનં;
વિસ્સાસા પરમા ઞાતિ,
નિબ્બાનં પરમં સુખં.

પકિણ્ણક-નિદ્દેસ

૨૫૩કુમુદં કો પબોધયિ,
નાથો રવિન્દુ પણ્ડિતો;
કમલં કો કુમુદં કો,
નરપં કો પબોધયિ.

૨૫૪ચિત્તેન નિય્યતિ લોકો,
ચિત્તેન પરિકસ્સતિ;
ચિત્તસ્સ એક-ધમ્મસ્સ,
સબ્બેવ વસમન્વગૂ.

૨૫૫સમણો રાજાનુરાજા,
સેનાપતિ મહા-મત્તો;
ધમ્મટ્ઠો પણ્ડિતો દિસ્વા,
પચ્ચક્ખત્થં ન કારિયા.

૨૫૬દીપો નવ-દિસં તેજો,
ન હેટ્ઠા ચ તથા સકં;
પર-વજ્જં વિદૂ પસ્સે,
સક-વજ્જંપિ પસ્સતુ.

૨૫૭સ-ફલં પણ્ડિતો લોકે,
સ-કારણં વચં ભણે;
અ-કારણંફલં બાલો,
ઇદં ઉભય-લક્ખણં.

૨૫૮તસ્સ વાચાય જાનેય્ય,
કુટિલં બાલ-પણ્ડિતં;
વાચા-રૂપં મિત્તં કરે,
વાચા-રૂપં ધુવં જહે.

૨૫૯દુચ્ચિન્તિતસ્સ ચિન્તા ચ,
દુબ્ભાસિતસ્સ ભાસના;
દુક્કમ્મસ્સ કતઞ્ઞાતિ,
એતં બાલસ્સ લક્ખણં.

૨૬૦.સુ-ચિન્તિતસ્સ ચિન્તા ચ,
સુ-ભાસિતસ્સ ભાસના;
સુ-કમ્મસ્સ કતઞ્ઞાતિ,
એતં ધીરસ્સ લક્ખણં.

૨૬૧.અ-નયં નયતિ દુમ્મેધો,
અ-ધુરાયં નિ-યુઞ્જતિ;
દુન્નયો સેય્યસો હોતિ,
સમ્મા વુત્તો પકુપ્પતિ;
વિનયં સો ન જાનાતિ,
સાધુ તસ્સ અ-દસ્સનં.

૨૬૨.નયં નયતિ મેધાવી,
અ-ધુરાયં ન યુઞ્જતિ;
સુ-નયો સેય્યસો હોતિ,
સમ્મા વુત્તો ન કુપ્પતિ;
વિનયં સો પજાનાતિ,
સાધુ તેન સમાગમો.

૨૬૩.અ-નાયકા વિનસ્સન્તિ,
નસ્સન્તિ બહુ-નાયકા;
થી-નાયકા વિનસ્સન્તિ,
નસ્સન્તિ સુસુ-નાયકા.

૨૬૪.જેટ્ઠો કમ્મેસુ નીચાનં,
જાનંજાનંવ આચરે;
અ-જાનેવં કરે જાનં,
નીચો એતિ ભયં પિયં.

૨૬૫.કમ્મં દુજ્જન-સારુપ્પં,
દુધા સુજન-સારુપ્પં;
દુજ્જનં તેસુ દુક્કમ્મે,
સુ-કમ્મે સુજનં ઇચ્છે.

૨૬૬.પણ્ડિતો વેરી બાલો ચ,
દુજ્જયો બાલ-વેરિતો;
પણ્ડિતં-વેરી પમાદેન,
ન તં જયો હિ સબ્બદા.

૨૬૭ગુય્હસ્સ હિ ગુય્હમેવ સાધુ,
ન હિ ગુય્હસ્સ પસત્થમાવિ-કમ્મં;
અ-નિપ્ફન્નતાય સહેય્ય ધીરો,
નિપ્ફન્નત્થોવ યથા-સુખં ભણેય્ય.

૨૬૮ગુય્હમત્થં ન વિવરેય્ય,
રક્ખેય્ય નં યથા નિધિં;
ન હી પાતુકતો સાધુ,
ગુય્હો અત્થો પજાનતા.

૨૬૯થિયા ગુય્હં ન સંસેય્ય,
અ-મિત્તસ્સ ચ પણ્ડિતો;
યો ચામિસેન સંહીરો,
હદય-ત્થેનો ચ યો નરો.

૨૭૦વિવિચ્ચ ભાસેય્ય દિવા રહસ્સં,
રત્તિં ગિરં નાતિ-વેલં પમુઞ્ચે;
ઉપસ્સુતિકા હિ સુણન્તિ મન્તં,
તસ્મા હિ મન્તો ખિપ્પમુપેતિ ભેદં.

૨૭૧ન પકાસતિ ગુય્હં યો,
સો ગુય્હં પટિગુય્હતિ;
ભયેસુ ન જહે કિચ્ચે,
સુ-મિત્તોનુચરો ભવે.

૨૭૨કરોતિ દુક્કરં સાધું,
ઉજું ખમતિ દુક્ખમં;
દુદ્દદં સામં દદાતિ,
યો સુ-મિત્તો હવે ભવે.

૨૭૩પિય-વાચા સદા મિત્તો,
પિય-વત્થું ન યાચના;
ઇચ્છાગતેન દાનેન,
સુ-દળ્હો સુ-પ્પિયો હવે;
તદઙ્ગતો ચ હીનેન,
અ-પ્પિયો ભિજ્જનો ભવે.

૨૭૪દેહીતિ યાચને હિરી,

સિરી ચ કાય-દેવતા;
પલાયન્તિ સિરિચ્છિતો,
ન યાચે પર-સન્તકં.

૨૭૫સ્વાનો લદ્ધાન નિમ્મંસં,
અટ્ઠિં તુટ્ઠો પમોદતિ;
સકન્તિકં મિગં સીહો,
હિત્વા હત્થિંનુધાવતિ.

૨૭૬એવં છન્દાનુરૂપેન,
જનો આસીસતે ફલં;
મહા છન્દા મહન્તંવ,
હીનંવ હીન-છન્દકા.

૨૭૭નાના-છન્દા મહારાજ,
એકાગારે વસામસે;
અહં ગામ-વરં ઇચ્છે,
બ્રાહ્મણી ચ ગવં સતં.

૨૭૮પુત્તો ચ આજઞ્ઞ-રથં,
કઞ્ઞા ચ મણિ-કુણ્ડલં;
યા ચેસા પુણ્ણકા જમ્મી,
ઉજુક્ખલંભિ-કઙ્ખતિ.

૨૭૯ઠાનં મિત્તે ધને કમ્મે,
સતુસ્સાહે સુ-લબ્ભિતં;
તં દળ્હં દુક્કરં કરે,
પઞ્ઞા-સતિ-સમાધિના.

૨૮૦ભેસજ્જે વિહિતે સુદ્ધ,
બુદ્ધાદિ-રતનત્તયે;
પસાદમાચરે નિચ્ચં,
સજ્જને સ-ગુણેપિ ચ.

૨૮૧રાજા રટ્ઠેન ધાતુસો,
બાલો પાપેહિ દુમ્મનો,
અલઙ્કારેન ઇત્થીપિ,
કામેહિ ચ ન તપ્પતિ.

૨૮૨.અપ્પિચ્છો ચ ધુતઙ્ગેન,
આરદ્ધો વીરિયેન હિ;
વિસારદો પરિસાય,
પરિચ્ચાગેન દાયકો;
સવનેન સુ-ધમ્મંપિ,
ન તપ્પતિવ પણ્ડિતો.

૨૮૩.જેટ્ઠસ્સ સિતં હસિતં,
મજ્ઝસ્સ મધુરસ્સરં;
લોકે અંસ-સિરો-કમ્પં,
જમ્મસ્સ અપ-હસ્સિતં;
એતેસં અતિ-હસ્સિતં,
હાસો હોતિ યથાક્કમં.

૨૮૪.નત્થિ દુટ્ઠે નયો અત્થિ,
ન ધમ્મો ન સુ-ભાસિતં;
નિક્કમં દુટ્ઠે યુઞ્જેય્ય,
સો હિ સબ્ભિં ન રઞ્જતિ.

૨૮૫.દુલ્લભં પકતિં વાચં,
દુલ્લભો ખેમકો સુતો;
દુલ્લભા સદિસી જાયા,
દુલ્લભો સ-જનો પિયો.

૨૮૬.ધજો રથસ્સ પઞ્ઞાણં,
ધૂમો પઞ્ઞાણમગ્ગિનો;
રાજા રટ્ઠસ્સ પઞ્ઞાણં,
ભત્તા પઞ્ઞાણમિત્થિયા.

૨૮૭.દુન્નારિયા કુલં સુદ્ધં,
પુત્તો નસ્સતિ લાલના;
સમિદ્ધિ અ-નયા બન્ધુ,
પવાસા મદના હિરી.

૨૮૮.માતા પિતા ચ પુત્તાનં,
નોવાદે બહુ-સાસન્નં;
પણ્ડિતા માતરો અપ્પં,
વદેય્યું વજ્જ-દીપનં.

૨૮૯લાળયે પઞ્છ-વસ્સાનિ,
દસ-વસ્સાનિ તાળયે;
પત્તે તુ સોળસે વસ્સે,
પુત્તં મિત્તંવદાચરે.

૨૯૦લાલને ધીતરં દોસા,
પાલને બહવો ગુણા;
ધીતુયા કિરિયં નિચ્ચં,
પસ્સન્તુ સુટ્ઠુ માતરો.

ઇતિ પકિણ્ણક-નિદ્દેસો નામ

સત્તમા પરિચ્છેદો.

સીલ-નિદ્દેસ

૨૯૧.પમાદં ભયતો દિસ્વા,
અ-પ્પમાદઞ્ચ ખેમતો;
ભાવેથ અટ્ઠઙ્ગિકં મગ્ગં,
એસા બુદ્ધાનુસાસની.

૨૯૨હીનેન બ્રહ્મ-ચરિયેન,
ખત્તિયે ઉપપજ્જતિ;
મજ્ઝિમેન ચ દેવત્તં,
ઉત્તમેન વિ-સુજ્ઝતિ.

ક. નગરે બન્ધુમતિયા,
બન્ધુમા નામ ખત્તિયો;
દિવસે પુણ્ણમાય સો,
ઉપગચ્છિ ઉપોસથં.

ખ. અહં તેન સમયેન,
ગુમ્ભ-દાસી અહં તહિં;
દિસ્વા સ-રાજકં સેનં,
એવાહં ચિન્તયિં તદા.

ગ. રાજાપિ રજ્જં છટ્ટેત્વા,
ઉપગચ્છિ ઉપોસથં;
સ-ફલં નૂન તં કમ્મં,
જન-કાયો પમોદિતો.

ઘ. યોનિસો પચ્ચવેક્ખિત્વા,
દુગ્ગચ્ચઞ્ચ દલિદ્દતં;
માનસં સમ્પહંસિત્વા,
ઉપગચ્છિમુ પોસથં.

ઙ. અહં ઉપોસથં કત્વા,
સમ્મા-સમ્બુદ્ધસાસને;
તેન કમ્મેન સુ-કતેન,
તાવતિંસં અગચ્છહં.

ચ. તત્થ મે સુ-કતં બ્યમ્હં,
ઉબ્ભ-યોજનમુગ્ગતં;
કૂટાગાર-વરૂપેતં,
મહાસનસુ-ભૂસિતં.

છ. અચ્છરા સત-સહસ્સા,
ઉપતિટ્ઠન્તિ મં સદા;
અઞ્ઞે દેવે અતિક્કમ્મ,
અતિરોચામિ સબ્બદા.

જ. ચતુસટ્ઠિ-દેવ-રાજૂનં ,
મહેસિત્તમકારયિં;
તેસટ્ઠિ-ચક્કવત્તિનં,
મહેસિત્તમકારયિં.

ઝ. સુવણ્ણ-વણ્ણા હુત્વાન,
ભવેસુ સંસરામહં;
સબ્બત્થ પવરા હોમિ,
ઉપોસથસ્સિદં ફલં.

ઞ. હત્થિ-યાનં અસ્સ-યાનં,
રથ-યાનઞ્ચ સિવિકં;
લભામિ સબ્બમેતમ્પિ,
ઉપોસથસ્સિદં ફલં.

ટ. સોણ્ણ-મયં રૂપિ-મયં,
અથોપિ ફલિકા-મયં;
લોહિતઙ્ગ-મયઞ્ચેવ,
સબ્બં પટિલભામહં.

ઠ. કોસેય્ય-કમ્બલિયાનિ ,
ખોમ-કપ્પાસિકાનિ ચ;
મહગ્ઘાનિ ચ વત્થાનિ,
સબ્બં પટિલભામહં.

ડ. અન્નં પાનં ખાદનીયં,
વત્થં સેનાસનાનિ ચ;
સબ્બમેતં પટિલભે,

ઉપોસથસ્સિદં ફલં.

ઢ. વર-ગન્ધઞ્ચ માલઞ્ચ,
ચુણ્ણકઞ્છ વિલેપનં;
સબ્બમેતં પટિલભે,
ઉપોસથસ્સિદં ફલં.

ણ. કૂટાગારઞ્ચ પાસાદં,
મણ્ડપં હમ્મિયં ગુહં;
સબ્બમેતં પટિલભે,
ઉપોસથસ્સિદં ફલં.

ત. જાતિયા સત્ત-વસ્સાહં,
પબ્બજિં અન-ગારિયં;
અડ્ઢ-માસે અ-સપ્પત્તે,
અર હત્તં અપાપુણિં.

થ. કિલેસા ઝાપિતા મય્હં,
ભવા સબ્બે સમૂહતા;
સબ્બાસવ-પરિક્ખીણા,
નત્થિ દાનિ પુન-બ્ભવો.

દ. એક-નવુતિતો કપ્પે,
યં કમ્મમકરિં તદા;
દુગ્ગતિં નાભિજાનામિ,
ઉપોસથસ્સિદં ફલં.

ધ. સ્વાગતં વત મે આસિ,
મમ બુદ્ધસ્સ સન્તિકે;
તિસ્સો વિજ્જા અનુ-પત્તા,
કતં બુદ્ધસ્સ સાસનં.

ન. પટિસમ્ભિદા ચતસ્સો,
વિમોકાપિ ચ અટ્ઠિમે;
છળાભિઞ્ઞા સચ્છિકતા,
કતં બુદ્ધસ્સ સાસનં.

૨૯૩ઞાતીનઞ્ચ પિયો હોતિ,

મિત્તેસુ ચ વિરોચતિ;
કાયસ્સ ભેદા સુ-ગતિં,
ઉપપજ્જતિ સીલવા.

૨૯૪ નિબ્બાનં પત્થયન્તેન સમાદિન્નં,
પઞ્ચ-સીલમ્પિ અધિ-સીલં;
દસ-સીલમ્પિ અધિ-સીલમેવ.

ક. નગરે ચન્દવતિયા,
ભટકો આસહં તદા;
પર-કમ્માયને યુત્તો,
પબ્બજ્જં ન લભામહં.

ખ. મહન્ધકાર-પિહિતા ,
તિવિધગ્ગીહિ ડય્હરે;
કેન નુખો ઉપાયેન,
વિ-સંયુત્તો ભવે અહં.

ગ. દેય્યધમ્મો ચ મે નત્થિ,
ભટકો દુક્ખિતો અહં;
યં નૂનાહં પઞ્ચ-સીલં,
રક્ખેય્યં પરિપૂરયં.

ઘ. અનોમદસ્સિસ્સ મુનિનો,
નિસભો નામ સાવકો;
તમહં ઉપસઙ્કમ્મ,
પઞ્ચ-સિક્ખાપદગ્ગહિં.

ઙ. વસ્સ-સત-સહસ્સાનિ ,
આયુ વિજ્જતિ તાવદે;
તાવતા પઞ્ચ-સીલાનિ,
પરિપુણ્ણાનિ ગોપયિં.

ચ. મચ્ચુ-કાલમ્હિ સમ્પત્તે,
દેવા અસ્સાસયન્તિ મં;
રથો સહસ્સ-યુત્તો તે,
મારિસસ્સ ઉપટ્ઠિતો.

છ. વત્તન્તે ચરિમે ચિત્તે,
મમ સીલં અનુસ્સરિં;
તેન કમ્મેન સુ-કતેન,
તાવતિંસં અગચ્છહં.

જ. તિંસખત્તુઞ્ચ દેવિન્દો,
દેવ-રજ્જમકારયિં;
દિબ્બ-સુખં અનુભવિં,
અચ્છરાહિ પુરક્ખત્તો.

ઝ. પઞ્ચ-સત્તતિખત્તુ-ઞ્ચ ,
ચક્કવત્તી અહોસહં;
પદેસ-રજ્જં વિપુલં,
ગણનાતો અ-સઙ્ખયં.

ઞ. દેવ-લોકા ચવિત્વાન,
સુક્ક-મૂલેન ચોદિતો;
પુરે વેસાલિયં જાતો,
મહા-કુલે સુ-અડ્ઢકે.

ટ. વસ્સૂપનાયિકે કાલે,
દિબ્બન્તે જિન-સાસને;
માતા ચ મે પિતા ચેવ,
પઞ્ચ-સિક્ખાપદગ્ગહું.

ઠ. સહ સુત્વાનહં સીલં,
મમ સીલં અનુસ્સરિં;
એકાસને નિસીદિત્વા,
અરહત્તમપાપુણિં.

ડ. જાતિયા પઞ્ચ-વસ્સેન,
અરહત્તમપાપુણિં;
ઉપસમ્પાદયિ બુદ્ધો,
ગુણમઞ્ઞાય ચક્ખુમા.

ઢ. પરિપુણ્ણાનિ ગોપેત્વા,
પઞ્ચ-સિક્ખાપદાનહં;
અ-પરિમેય્યિતો કપ્પે,

વિનિપાતં ન ગચ્છહં.

ણ. સ્વાહં યસમનુભવિં,
તેસં સીલાન વાહસા;
કપ્પ-કોટિપિ કિત્તેન્તો,
કિત્તયે એક-દેસકં.

ત. પઞ્ચ-સીલાનિ ગોપેત્વા,
તયો હેતૂ લભામહં;
દીઘાયુકો મહા-ભોગો,
તિક્ખ-પઞ્ઞો ભવામહં.

થ. સંકિત્તેન્તો ચ સબ્બેસં,
અધિ-મત્તઞ્ચ પોરિસં;
ભવાભવે સંસરિત્વા,
એતે ઠાને લભમહં.

દ. અ-પરિમેય્ય-સીલેસુ ,
વત્તન્તા જિન-સાવકા;
ભવેસુ યદિ રજ્જેય્યું,
વિપાકો કીદિસો ભવે.

ધ. સુ-ચિણ્ણં મે પઞ્ચ-સીલં,
ભટકેન તપસ્સિના;
તેન સીલેનહં અજ્જ,
મોચયિં સબ્બ-બન્ધના.

ન. અ-પરિમેય્યિતો કપ્પે,
પઞ્ચ-સીલાનિ ગોપયિં;
દુગ્ગતિં નાભિજાનામિ,
પઞ્ચ-સીલાનિદં ફલં.

પ. પટિસમ્ભિદા ચતસ્સો,
વિમોક્ખાપિ ચ અટ્ઠિમે;
છળાભિઞ્ઞા સચ્છિકતા,
કતં બુદ્ધસ્સ સાસનં.

ક. તં નમસ્સન્તિ તે વિજ્જા,

સબ્બે ભૂમા ચ ખત્તિયા;
ચત્તારો ચ મહા-રાજા,
તિદસા ચ યસસ્સિનો;
અથ કો નામ સો યક્ખો,
યં ત્વં સક્ક નમસ્સસિ.

ખ. મં નમસ્સન્તિ તે-વિજ્જા,
સબ્બે ભૂમા ચ ખત્તિયા;
ચત્તારો ચ મહા-રાજા,
તિદસા ચ યસસ્સિનો.

ગ. અહઞ્ચ સીલ-સમ્પન્ને,
ચિરરત્ત-સમાહિતે;
સમ્મા પબ્બજિતે વન્દે,
બ્રહ્મ-ચરિય પરાયને.

ઘ. યે ગહટ્ઠા પુઞ્ઞ-કરા,
સીલવન્તો ઉપાસકા;
ધમ્મેન દારં પોસેન્તિ,
તે નમસ્સામિ માતલિ.

ઙ. સેટ્ઠા હિ કિર લોકસ્મિં,
યે ત્વં સક્ક નમસ્સસિ;
અહમ્પિ તે નમસ્સામિ,
યે નમસ્સસિ વાસવ.

૧. પાલિતત્થેરનાગેન ,
વિસુદ્ધારામવાસિના;
સુતિચ્છિતાનમત્થાય,
કતા નરદક્ખદીપની.

૨. પુબ્બાચરિય-સીહાનં ,
આલમ્બિત્વાન નિસ્સયં;
પાલિતો નામ યો થેરો,
ઇમં ગન્થ સુ-લેખની;
સુન્દરમેવ પસ્સિતું,
યુઞ્જેય્યાથીધ સાધવે.

“છપ્પદિકા”.

૩. ઇમં ગન્થં વાચુગ્ગતો,
સચે ભવસિ માણવ;
પુણ્ણમાયં યથા ચન્દો,
અતિ-સુદ્ધો વિરોચતિ;
તથેવ ત્વં પુણ્ણ-મનો,
વિરોચ સિરિયા ધુવં.

૪. સુ-નિટ્ઠિતો અયં ગન્થો,
સક્કરાજે દઝમ્ફિયે;
પોટ્ઠપાદમ્હિ સૂરમ્હિ,
કાલપક્ખે ચતુદ્દસિં.

૫. સઞ્ચિતેતં મયા પુઞ્ઞં,
તં-કમ્મેન વરેન ચ;
ચિરં તિટ્ઠતુ સદ્ધમ્મો,
અ-વેરા હોન્તુ પાણિનો.

૬. ઇમં ગન્થં પસ્સિત્વાન,
હોન્તુ સબ્બેપિ જન્તુનો;
સુખિતા ધમ્મિકા ઞાણી,
ધમ્મં પાલેતુ પત્થિવો.

૭. નિબ્બાનં પત્થયન્તેન,
સીલં રક્ખન્તુ સજ્જના;
ઞત્વા ધમ્મં સુખાવહં,
પાપુણન્તુ અનાસવં.

૮. અટ્ઠ-કણ્ડ-મણ્ડિતાય ,
દક્ખય અત્થ-દીપકો;
નર-સારો અયં ગન્થો,
ચિર-કાલં પતિટ્ઠતુ.

૯. યાવતા ચન્દ-સૂરિયા,
નાગચ્છેય્યું મહી-તલે;
પમોદિતા ઇમં ગન્થં,
દિસ્સન્તુ નય-કોવિદા.

૧૦. સમ્મા છન્દેનિમં ગન્થ,
વાચેન્તા પરિયાપુણા;
પસન્નેનાનાયાસેન,
પત્વા સુખેન કોવિદં.

૧૧. ચન્દાદિચ્ચાવ આકાસે,
બહુસ્સુતેહિ સમ્પદા;
વિસેસ-પુગ્ગલા હુત્વા,
પપ્પોન્તુ અમતં પદં.

૧૨. ઉક્કટ્ઠ-ધમ્મ-દાનેન ,
પાપુણેય્યમનુત્તરં;
લિઙ્ગ-સમ્પત્તિ-મેધાવી,
તક્કી-પઞ્ઞા સુ-પેસલી.

નરદક્ખ થોમના આસીસ

૩. ગાથા

૧. પાલિતો પાળિયા છેકો,
ત્વંસિ ગમ્ભીર-ઞાણવા;
પાલિયાવ પાલિતસ્સ,
દદામિદાનિ ભો અહં.

૨. દક્ખાવાદેસુ કુસલો,
પાલિતો સાસનન્ધરી;
પિટકેસુ અજ્ઝોગાય્હ,
નરદક્ખંભિસઙ્ખરી.

૩. સુત-ધરેન રચિતં,
એતં સાર-ગવેસિનો;
અતન્દિકા સુ-દક્ખન્તુ,
અગ્ગગ્ગ-સાસને રતા.

નરદક્ખ થોમના આસીસ

૨. ગાથા

૧. ગ્નું પાલિતોધ જાતો યો,
થેરો સો અબ્ભુતોવ ગ્નું;
ગ્નું મહા-પાલિતો સન્તો,
નિકાય-પાલિતો ચ ગ્નું.

૨. ગ્નું નર-દક્ખ-ગન્થં યં,
સોવકા નર-દક્ખ-દં;
નરા દક્ખન્તુ સમ્મા ચ,
દક્ખત્તં પાપુણન્તુ ગ્નું.